

สุธมมตเถร วตถุ ๗

“อสนุตฺติ ภาวมิจฺเจยฺยาติ อิมํ ธมฺมเทศนํ สตฺถา เขตฺวเน
วิหรนฺโต สุธมฺมตฺเถรํ อารพฺภ กเถสิ ๗

จิตตคฤหบดีถวายนเป็นสังฆาราม

(หน้า ๑๖๓-๑๖๕ เทสนา ปน มจฺฉิกา-อนาจิกฺขิตฺวา ว อฺยุโยเชสิ)

เทสนา ปน มจฺฉิกาสนฺนุเท สมฺภูจาย สาวตฺถิยํ นิฏฺฐิตา ๗
มจฺฉิกาสนฺนุทนครสฺมี หิ จิตฺโต คหปฺติ ปญฺจวคฺคิยานํ อพฺภนฺตรํ
มหานามตฺเถรํ นาม ปิณฺฑาทาย จรฺมานํ ทิสฺวา ตสฺส อิริยาปเถ
ปสีทิตฺวา ปตฺตมาทาย เคหํ ปเวเสตฺวา โภเชตฺวา ภตฺตกิจฺจาวสานเ
ธมฺมกถํ สุณฺนฺโต โสตาปตฺติพลํ ปตฺวา อจลสทฺโธ หุตฺวา อมฺพาฏก-
วณฺณนาม อตฺตโน อฺยุยานํ สงฺฆารามํ กตฺตุกาโม เถรสฺส หตฺถे
อุทกํ ปาเตตฺวา นิยฺยาเทสิ ๗ ตสฺมี ขณฺ “ปฺติฏฺฐิตํ พุทฺธสาสนฺนุติ
อุทกปริยฺนตํ กตฺวา มหาปจฺวี กมฺปิ ๗ มหาเสฏฺฐิ อฺยุยานเ มหาวิหารํ
กาเรตฺวา สพฺพทิสฺสahi อาคตฺถิกฺขุณฺ วิวฺภูทฺวาโร อโหสิ ๗ มจฺฉิกาสนฺนุเท
สุธมฺมตฺเถโร นาม เนวาลิโก อโหสิ ๗ อปฺเรน สมเยน จิตฺตสฺส
คฺุณกถํ สุตฺวา เทว อคฺคสาวกา ตสฺส สงฺคหํ กตฺตุกาโม มจฺฉิกาสนฺนุทํ
อคมฺสฺ ๗ จิตฺโต คหปฺติ เตสํ อาคมนํ สุตฺวา อทฺถมโยชนมคฺคํ
ปจฺจुकฺคนฺตฺวา เต อาทาย อตฺตโน วิหารํ ปเวเสตฺวา อาคนฺตฺกวตฺตํ
กตฺวา “ภนฺเต โถกํ ธมฺมกถํ โสตุกาโมมฺหิตี ธมฺมเสนาปตี ยาจิ ๗
อถ นํ เถโร “อุปาสก อทฺธาเนนฺมหา กิลนฺตรูปา, อปิจ โถกํ
สุณฺนาหิตี ตสฺส ธมฺมกถํ กเถสิ ๗ โส เถรสฺส ธมฺมกถํ สุณฺนฺโต ว
อนาคามิพลํ ปาปฺุณฺ ๗ โส เทว อคฺคสาวเก วณฺทิตฺวา “ภนฺเต เสว

ภิกขุสหุสเสน สทฐี มม เคเห ภิกขุ คณฺหถาติ นิมนฺเตตฺวา ปจฺฉา
 เนวาสิกํ สุธมฺมตฺเถรํ “ตุมฺเหปิ ฆนฺเต เสว เถเรหิ สทฐี
 อาคจฺเจยฺยาถาติ นิมนฺเตสิ ฯ โส “อัย มํ ปจฺฉา นิมนฺเตตฺติ กุทฺโธ
 ปฏิกฺขิปปิตฺวา ปุณฺปฺปุณฺนํ ยาจฺยมาโนปิ ปฏิกฺขิปปิเอว ฯ อุปาสโก
 “ปญฺญาธิสฺสถ ฆนฺเตติ ปกฺกมิตฺวา ปุณฺทิวเส อตฺตโน นิเวสเน
 มหาทานํ สชฺเชติ ฯ สุธมฺมตฺเถโรปิ ปจฺจฺจฺสกาเลเยว “กัถิโส นุ โจ
 คหฺปติเน อคฺคสาวกานํ สกฺกาโร สชฺชิตฺโต, เสว คนฺตฺวา ปสฺสิสฺสามีติ
 จินฺเตตฺวา ปาโถว ปตฺตจิวฺรมาทาย ตสฺส เคหํ อคฺมาสิ ฯ โส
 คหฺปติเน “นีสิตฺถ ฆนฺเตติ วุจฺจมาโนปิ “นาหํ นีสิตฺถามิ, ปิณฺฑาทาย
 จริสฺสามีติ วตฺวา อคฺคสาวกานํ ปฏฺิยาทิตฺสกฺกาโร โอลิเกตฺวา
 คหฺปตี ชาตฺิยา ฆมฺภูณฺเฑตฺกามาโม “อุปาโร เต คหฺปติ สกฺกาโร
 อปิเจตฺถ เอกญฺเญว นตฺถิตฺติ อาห ฯ “กั ฆนฺเตติ ฯ “ติลสฺงคฺคฺลิกา
 คหฺปตีติ วตฺวา คหฺปติเน กาโกปมาย อปฺสาทิตฺโต กุชฺฌิตฺวา “เอโส
 เต คหฺปติ อาวาโส, ปกฺกมิตฺสสามหนฺติ วตฺวา ยาวตฺติยํ วาริยมาโนปิ
 ปกฺกมิตฺวา สตฺถุ สนฺตฺิกํ คนฺตฺวา จิตฺเตน จ คหฺปติเน อตฺตนา
 จ วุตฺตวจฺนํ อาโรเจสิ ฯ สตฺถา “ตยา อุปาสโก สทฺโธ ปสฺนโน
 หิเนน ขุํสิโตติ ตสฺเสว โทสํ อาโรเปตฺวา ปฏฺิสารณฺิยกมฺมํ กาทเรตฺวา
 “คจฺฉ, จิตฺตคหฺปตี ฆมาเปหิตฺติ เปเสสิ ฯ โส ตตฺถ คนฺตฺวา “คหฺปติ
 มยฺเหเวโส โทโส, ฆมาหิ เมติ วตฺวาปิ “นาหํ ฆมามีติ เตน
 ปฏฺิภิกฺขิตฺโต มงฺกุฏฺโต ตํ ฆมาเปตฺุ นาสกฺขิ, ปุณฺเทว สตฺถุ สนฺตฺิกํ
 ปจฺจาคมาสิ ฯ สตฺถา “นาสฺส อุปาสโก ฆมิตฺสสตีติ ฆานนฺโตปิ
 “มานตฺถทฺโธ เอส ตีสโยชนมคฺคํ คนฺตฺวา ปจฺจาคจฺฉตฺติ ฆมาปฺนุปายํ
 อนาจิกฺขิตฺวา ว อุยฺโยเชสิ ฯ

สมณะไม่ควรทำมานะและริษยา

(หน้า ๑๖๕-๑๖๗ อถสฺส ปุณ อากตกาเล-นวิธมาโน จ วฑฺฒตฺตีติ)

→ อถสฺส ปุณ อากตกาเล นีหตมานสฺส
 อนุทฺตํ ทตฺวา “คจฺฉ, อิมินา สทฺธิํ คนฺตฺวา อุปาसกํ ขมาเปหิติ
 วตฺวา “สมณฺน นาม ‘มยฺหํ วิหาโร มยฺหํ นิवासณฺณจฺานํ มยฺหํ
 อุปาसโก มยฺหํ อุปาสิกายิตฺติ มานํ วา อิสฺสํ วา กาคํ น วณฺณตฺติ,
 เอวํ กโรนฺตสฺส, ทิ อิสฺสามาเนาทโย กิเลสา วฑฺฒนฺตฺตีติ อนุสนฺธิํ
 ขมฺเฏตฺวา ธมฺมํ เทเสนฺโต อีมา คธา อภาสิ

“อสนฺตํ ภาวมิจฺเจยฺย	ปุเรกฺขารณฺจ ภิกฺขุสฺสุ
‘อวาเสสฺสุ จ อิสฺสรียํ	ปุชา ปรงฺกุเลสฺสุ จ
มเมว กต มณฺณนฺตฺ	คิหิปปพฺพชิตา อุโ
มเมว อติวสา อสฺสุ	กิจฺจากิจฺจเจสฺสุ กิสฺมิณฺจ,
อิตฺติ พาลสฺส สงฺกปฺโป	อิจฺฉา มาโน จ วฑฺฒตฺตีติ ฯ

ตตฺถ “อสนฺตฺนฺตฺติ: “พาลो ภิกฺขุ อวิชฺชมานํ สมฺภาวนํ
 อิจฺเจยฺย: อสฺสทฺโรว สมานो ‘สทฺโรติ มํ ชโน ชานาคฺคฺติ อิจฺฉตฺตี
 ปาปิฉฺฉตฺตานิทฺเตเส วุตฺตนเยเนว พาลो อสฺสทฺโร ทฺสสฺสฺโล อปฺปสฺสฺโต
 อวิวิตฺโต กุสฺสฺโต อนุปฺปฺจิตฺตสฺสติ อสมานฺโต ทฺปฺปณฺโณ อกฺชีณาสโว
 สมานो “อโห วต มํ ชโน ‘อโย สทฺโร สฺลวา พหุสฺสฺโต ปวิวิตฺโต
 อารทฺธวิริโย อุปฺปฺจิตฺตสฺสติ สมานฺโต ปณฺณวา จีณาสโวติ ชานเยยฺยติ
 อิมํ อสนฺตํ สมฺภาวนํ อิจฺฉติ ฯ ปุเรกฺขารณฺตฺติ: ปริวารํ ฯ “อโห วต มํ
 สกฺลวิหาเร ภิกฺขุ ปริวาเรตฺวา ปณฺหํ ปุจฺฉนฺตา วิหเรยฺยณฺตฺติ เอวํ
 อิจฺฉาจาเร จตฺวา ปุเรกฺขารณฺจ ภิกฺขุสฺสุ อิจฺฉติ ฯ อวาเสสฺสุติ:
 สงฺฆิเกสฺสุ จ อวาเสสฺสุ ฯ ยานิ วิหารมฺชฺฉเฒ ปณฺตฺเสนาสนานิ, ตานิ

อตตโน สนฺทิกฺขสมภตฺตาทินํ ภิกฺขุณฺํ “ตุมฺเห อิทฺ วสเถตฺติ วิจาเรนฺโต
 สยมฺปี วรเสนาสนํ ปฺลิตฺพุทฺธนฺโต เสสํ อากนฺตฺกภิกฺขุณฺํ ปจฺจนฺตฺติมา
 ลามกเสนาสนานิ เจว อมนุสฺสปริคฺคหิตานิ จ “ตุมฺเห อิทฺ วสเถตฺติ
 วิจาเรนฺโต อาวาเสสุ จ อิตฺสริยํ อิจฺฉติ ฯ ปุชา ปฺรกุเลสุ จาติ:
 เนว มาตาปิตฺุณฺํ น ฅาตกานํ, ปเรสฺสเยว กุเลสุ “อโห วตฺติเม
 มยฺหเมว ทเทยฺยุํ น อญฺเฌสนฺติ เอวํ จตฺตฺุปฺปจฺจยฺปุชฺชํ อิจฺฉติ ฯ
 มเมว กตฺ มณฺเณนฺตฺตฺติ: ยสฺส จ พาลสฺส “ยงฺกิลฺยจฺิ วิหารเ
 อฺุโปสเถการาทิกรณฺวเสน กตฺํ นวกมฺมํ, ตํ สพฺพํ อมฺหากํ เถเรน
 กตฺนฺติ เอวํ คิหิํ จ ปฺพุพฺพิตา จ อฺุโภปี มเมว นิสฺสาย กตฺํ
 ปฺริณฺนิจฺฉิตฺํ มณฺเณนฺตฺตฺติ สงฺกปฺโป อฺุปฺปชฺชติ ฯ มเมว อตีวสา อสฺสุตฺติ:
 คิหิํ จ ปฺพุพฺพิตา จ สพฺเพปี มเมว วเส วตฺตฺนฺตฺ, สกฺกฺโคณฺวาสิปฺรสุ-
 อาทีนํ วา ลทฺธพฺพานิ โหนฺตฺ อนฺตมฺโส ยาคุมตฺตมฺปี ตาเปตฺวา
 ปิวนาทีนํ วา, เอวรฺุเปสุ กิจฺจากิจฺเจสุ ชุทฺทกมฺहनฺเตสุ กรณฺีเยสุ
 กิสฺมิณฺยจฺิ เอกกิจฺเจปี มเมว วเส วตฺตฺนฺตฺ, มณฺเณว อาปฺุจฺฉิตฺวา
 กโรนฺตฺตฺติ สงฺกปฺโป อฺุปฺปชฺชติ ฯ อิตฺติ พาลสฺสชาติ: ยสฺส พาลสฺส
 สจฺ อิจฺฉา อยญฺจ เอวรฺุโป สงฺกปฺโป อฺุปฺปชฺชติ, ตสฺส เนว
 วิปฺสฺสนา น มคฺคผลานิ วฑฺฒนฺติ, เกวลํ ปนฺสฺส ฉนฺทาทโย
 สมฺพุทฺทสฺส อุกกํ วิย จฺสุ ทฺวาเรสุ อฺุปฺปชฺชนกตฺถหา เจว
 นววิธฺมาโน จ วฑฺฒตีตี ฯ

พระสาสดาทรงแสดงปาฏิหาริย์

(หน้า ๑๖๗-๑๖๙ เทสนาวสานเน พหุ-สาธุการสหสุธานี ปวตฺตีสฺสุ)

เทสนาวสานเน พหุ โสตาปตฺติผลาทีนิ ปาปฺณีสฺสุติ ฯ

สุธมฺมตฺเถโรปี อิมํ โอวาทำ สุตฺวา สตฺถารํ วนฺทิตฺวา
อุฏฺฐายาสนา ปทกฺขิณฺณํ กตฺวา เตน อนุทฺตฺเตน ภิกฺขุณา สทฺธิํ คนฺตฺวา
อุปาสกสฺส จกฺขุเปเถ อาปตฺตีสฺสุ ปฏฺธิกฺกริตฺวา อุปาสกํ ขมาเปสิ ฯ โส
อุปาสกเณ “ขมาหมํ ฆนฺเต, สเจ มยฺหํ โทโส อตฺถิ, ขมถ เมติ
ปฏฺธิกฺขมาปีโต สตฺถารา ทินฺเน โอวาเท จตฺวา กติปาเหเนว สห
ปฏฺธิสมฺภิทาหิ อรหตฺตํ ปาปฺณิ ฯ อุปาสกโกปี จินฺเตสิ “มยา สตฺถารํ
อทิสฺวาว โสตาปตฺติผลํ ปตฺตํ, อทิสฺวาเยว อนาคามีผลเ ปตฺติฏฺจโธ,
สตฺถารเมว ทฏฺฐํ วัฏฺฐตฺติติ ฯ โส ติลตฺถนฺทฺลสปีผาณิตฺวตฺถจฺฉาตนาทิ-
ปฺปฺณฺณานิ ปญฺจ สกฺกฺสตาณี โยชาเปตฺวา “เย สตฺถารํ ทฏฺฐกามา
คจฺฉนฺตฺ, ปิณฺฑปาตาทีหิ น กิลมิสฺสนฺตฺติติ ภิกฺขุสงฺฆสฺส อาโรจาเปตฺวา
ภิกฺขุณีสงฺฆสฺสปี อุปาสกานมฺปิ อุปาสิกานมฺปิ อาโรจาเปสิ ฯ เตน
สทฺธิํ ปญฺจสตา ภิกฺขุ จ ภิกฺขุณีโย จ อุปาสกา จ อุปาสิกายो จ
นิกฺขมฺีสฺสุ ฯ โส “เตสฺสเจว อตฺตโน จ ปริสายาติ ตินฺณํ ชนสหสุธานี,
ยถา ตีสโยชนมคฺเค ยาคุภตฺตาทีหิ กิลฺยจิ เวกฺลลํ นาโหสิ; ตถา
สํวิทฺทิ ฯ ตสฺส ปน นิกฺขนฺตภาวํ ญตฺวา โยชเน โยชเน เทวตา
ขนฺธาวารํ พนฺธิตฺวา ทิพฺเพหิ ยาคุชฺชกภตฺตปานกาทีหิ ตํ มหาชนํ
อุปฏฺฐทฺทิสฺสุ ฯ กสฺสจิ เกนจิ เวกฺลลํ นาโหสิ ฯ เอวํ เทวตาหิ อุปฏฺฐจฺยมาโน
เทวสิกํ โยชนํ คจฺฉนฺโต มาเสน สาวตฺถีสฺสุ ปาปฺณิ ฯ ปญฺจ สกฺกฺสตาณี
ยถาปฺปราเนว อเหตุํ ฯ เทวตาหิ เจว มนุสฺสเสหิ จ อภิปฺปญฺณาการํ
วิสฺสชฺเชนฺโต อคมาสิ ฯ สตฺถา อานนฺทตฺเถโร อาห “อานนฺท อชฺช

วฑฒมานกจฉายาย จิตโต คหปติ ปญจหิ อุปาสกสเทหิ ปริวุโต
อาคนตุวา มํ วนุทิสฺสตีติ ฯ “กึ ปน ฆนฺเต ตสฺส ตุมฺหากํ วนุทนกาเล
กิลฺลจึ ปาฎิหาริยํ ฆวิสฺสตีติ ฯ “ฆวิสฺสตี อานนฺทาติ ฯ “กึ ฆนฺเตติ ฯ
“ตสฺส อาคนตุวา มํ วนุทนกาเล ราชนาเนน อฏฺฐกริสมตฺเต
ปเทเส ชนฺนฺมตฺเตน โอิธินา ปญฺจวณฺณานํ ทิพฺพปฺปฺพานํ ฆนฺวสฺสํ
วสฺสิสฺสตีติ ฯ ตํ กถํ สุตฺวา นกรวาสิโน “เอวํ มหาปฺปญฺโถ กิร
จิตโต นาม คหปติ อาคนตุวา อชฺช สตฺถารํ วนุทิสฺสตี, เอวรูปํ กิร
ปาฎิหาริยํ ฆวิสฺสตี, มยมฺปิ ตํ มหาปฺปญฺญํ ทฏฺฐํ ลภิสฺสามาติ
ปณฺณาการํ อาทาย มคฺคสฺส อุโฆสฺส ปสฺเสสฺส อฏฺฐจฺจํ ฯ วิหารสมิปี
อาคตกาเล ปญฺจ ภิกฺขุสฺตานิ ปจฺมํ อาคมิํสุ ฯ จิตโต คหปติ
“อมฺมา ตุมฺเห ปจฺจโต อาคจฺจถาติ อุปาสิกายो วตฺวา สยํ
ปญฺจหิ อุปาสกสเทหิ ปริวุโต สตฺถุ สนฺติกํ อคฺมาสิ ฯ พุทฺธานํ
สมฺมุขฏฺฐาเน ปน จิตา วา นิสินฺนา วา น อิตฺโต เอโต วา โหนฺติ,
พุทฺธวิธิยา ทฺวิสฺส ปสฺเสสฺส นิจฺจลาเว ติฏฺฐนฺติ ฯ จิตโต คหปติ
มหนฺตํ พุทฺธวิถิํ โอกฺกมิ ฯ ตีณิ ผลานิ ปตฺเตน อริยสาเวเน
โอล็อกิโตโลกิตฏฺฐานํ กมฺปิ ฯ “เอโส กิร จิตโต คหปตีติ มหาชน
โอล็อกสิ ฯ โส สตฺถารํ อุปสงฺกมิตฺวา จพฺพณฺณานํ พุทฺธรํสีนํ อนฺโต
ปวิสิตฺวา ทฺวิสฺส โคปฺพเกสฺส สตฺถุ ปาเท คเหตุวา วนฺทิ ฯ ตํชณฺณเว
วุตฺตปฺปการํ ปุปฺพวสฺสํ วสฺสิ ฯ สาธุการสทฺสฺสานิ ปวตฺตีสุ ฯ

บุรพกรรมของจิตตคฤหบดี

(หน้า ๑๖๙-๑๗๒ โส เอกมาสั สตฺถุ-สุทฺถมฺมตฺเถร วตฺถุ)

→ โส
เอกมาสั สตฺถุ สนฺตฺติเก วสฺมาโนว สกถั พุทฺธปฺปมูขั ภิภฺขุสงฺขมฺ
วิหาเรเยว นิสีทาเปตฺวา มหาทานั อทาสิ ฯ อตฺตนา สทฺธิ อาคเตปิ
อนฺโตวิหาเรเยว กตฺวา ปฏฺิษคฺคิ ฯ เอกทิวสัปี อตฺตโน สกฺกฺเขสุ กิณฺจ
คฺเหตฺพุพฺ ฺนาโหสิ ฯ เทวมนุสฺเสหิ อภตฺปณฺณกาเรเนว สพฺพกิञฺจานิ
อกาสิ ฯ โส สตฺถารั วนฺทิตฺวา อาห “ภนฺเต อหิ ‘ตฺมุหากั ทานั
ทสฺสามีติ อากฺจณฺโตะ มาสั อนฺตรามคฺเค อโหสิ, อธิ เม มาโส
วิตฺติวตฺโต, มยา อภตฺ กิณฺจ คฺเหตฺ น ลภามิ, เอตฺตกั กาลั
เทวมนุสฺเสหิ อภตฺปณฺณกาเรเนว ทานั อทาสิ, โสหิ สเจปิ อธิ
สัวจฉริ วสิสฺสามิ, เนว มม เทยฺยธมฺมึ ทาทู ลภิสฺสามิ, สกฺกฺวานิ
โธตาเรตฺวา คนฺตุ อิจฺฉามิ, ปฏฺิสามนฺญจानันฺ เม อาโรจาเปถาติ ฯ
สตฺถา อานนฺทตฺเถโร อาห “อานนฺท อุปาสกสฺส เอกั ปเทสั ตฺวจนั
กาเรตฺวา เทหิตี ฯ เถโร ตถา อกาสิ ฯ กปฺปิยญฺมิ กิร จิตฺตสฺส
คหฺปติโน อนฺุณฺวตา ฯ อุปาสโกปิ อตฺตนา สทฺธิ อาคเตหิ ตีหิ
ชนสฺสเสหิ สทฺธิ ตฺวจนสกฺกฺเขหิ ปุณ มคคั ปฏฺิปชฺชิ ฯ เทวมนุสฺสา
อุฏฺจาย “อฺยย ตยา ตฺวจนสกฺกฺเขหิ คมนกมฺมึ กตฺนฺติ สตฺตหิ
รตฺเนหิ สกฺกฺวานิ ปุริยัสสุ ฯ โส อตฺตโน อภตฺปณฺณกาเรหิ มหาชนั
ปฏฺิษคฺคนฺโต อคฺมาสิ ฯ

อานนฺทตฺเถโร สตฺถารั วนฺทิตฺวา อาห “ภนฺเต ตฺมุหากั
สนฺตฺติกั อากฺจณฺโตะปี มาเสน อาคโต, อธิปิ มาสเมว วตฺโต,
เอตฺตกั กาลั อภตฺปณฺณกาเรเนว ทานั อทาสิ; อิทานิ ปญจ

สกุณสถานิ ตุจฉานิ กตฺวา มาเสเนว กิร คมิสฺสติ, เทวมนุสฺสา
 ปนฺสฺส อฏฺฐาย “ออยฺย ตยา ตุจฉสกุณฺเหหิ คมนกมมํ กตฺนฺติ สกุณฺนิ
 สตฺตฺหิ รตฺเนหิ ปุริยํสุ, ปุณฺ อตฺตโน อากตฺปณฺณาการเเนว
 กิร มหาชนํ ปฏฺิษคฺคฺนฺโต คมิสฺสติ; กิํ ปน ภาฺนฺเต เอตฺสฺส ตุมฺหากํ
 สนฺติกํ อากจฺฉนฺตฺสเสว อัยํ สกฺกาโร อูปฺปชฺชติ, อูทาหุ อณฺยตฺถ
 คจฺฉนฺตฺสสาปฺ อูปฺปชฺชตีติ ฯ “อานนฺท มม สนฺติกํ อากจฺฉนฺตฺสสาปฺ
 อณฺยตฺถ คจฺฉนฺตฺสสาปฺ อูปฺปชฺชเตว, อยฺยฺหิ อูปาสโก สทฺุโ
 ปสนฺโน สมฺปนฺนสีโล, เหวรุโป ยํ ยํ ปเทสํ ภาชฺติ; ตตฺถ ตตฺถเวยสฺส
 ลาภสฺกกาโร นิพฺพตฺตตีติ วตฺวา สตฺถา อิมํ ปกิณฺณกฺวคฺเค
 คาลมาห

“สทฺุโ สีเลน สมฺปนฺโน ยโสภคสมฺปฺปิโต

ยํ ยํ ปเทสํ ภาชฺติ; ตตฺถ ตตฺถเวย ปุชฺิโตติ ฯ

อตฺถอ ปนฺสฺสา ตตฺถเวย อาริภวิสฺสติ ฯ เหวํ วุตฺเต, อานนฺทตฺถเวยโร
 จิตฺตสฺส ปุพฺพกมมํ ปุจฺฉิ ฯ อถสฺส สตฺถา กเถนฺโต อาห

“อานนฺท อัยํ ปทุมฺตฺตรสฺส ภาควโต ปาทุมฺเเล กตฺาภินิหาโร
 กปฺปสฺตสฺสทฺสสํ เทวมนุสฺเสสฺสุ สํสริตฺวา กสฺสปฺพุทฺธกาเล มิคฺลฺลฺลทฺทกฺกุเล
 นิพฺพตฺโต วุฑฺฒิมฺนฺวาย, เอกทิวสํ เทเว วสฺสนฺเต, มิคมารณฺตฺถาย
 สตฺตี อาทาย อรณฺถํ คนฺตฺวา มิเค โอลเณนฺโต เอกสฺมี อกตฺปพฺภาเร
 สีสํ ปารุปีตฺวา เอกํ ภิกฺขุํ นิสินฺนํ ทิสฺวา “เอโก อยฺโย สมณฺธมฺมํ
 กโรนฺโต นิสินฺโน ภวิสฺสติ, ภตฺตมสฺส อารีสุสฺสามีติ เวเคนฺ เคหํ
 คนฺตฺวา เอกสฺมี อูทฺธเน หิโย อากตฺมํสํ ปจาเปตฺวา เอกสฺมี อูทฺธเน
 ภตฺตํ ปจาเปตฺวา อณฺเเว ปิณฺฑจาริเก ภิกฺขุ ทิสฺวา เตสํปฺ ปตฺเต
 อาทาย ปณฺยตฺตาสเน นิสีทาเปตฺวา ภิกฺขุํ สมฺปาเทตฺวา “ออยฺเย

ปริวิสชาติ อณฺณ อานาเปตฺวา ตํ ภตฺตํ ปิณฺเณ ปกฺกิปีตฺวา อาทาย
คจฺจนฺโต อนฺตรามคฺเค นานาปุปฺพานิ โอิจินิตฺวา ปตฺตปุณฺเณ กตฺวา
เถรสฺส นิตฺตินนฺนฺจฺฉานํ คนฺตฺวา “ภนฺเต มยฺหํ สงฺคหํ กโรธฺวาติ วตฺวา
ปตฺตมาทาย ภตฺตสฺส ปุเรตฺวา เถรสฺส หตฺเถ จเปตฺวา เตหิ ปุปฺเพหิ
ปุชฺชํ กตฺวา “ยถา เม อยํ รสปีณฺทปาโต ปุปฺพปุชฺชาย สทฺธิ จิตฺตํ
โตเสสฺสิ; เอวํ นิพฺพตฺตนิพฺพตฺตญฺจฺฉานเณ ปณฺณการสทฺสฺสทานิ
อาคนฺตฺวา มยฺหํ จิตฺตํ โตเสนฺตุ, ปญฺจวณฺณกฺุสมวสฺสณฺจ วสฺสตุติ
ปตฺถนํ จเปสฺสิ ฯ โส ยาวชฺฉิ กุสฺลํ กตฺวา เทวโลเก นิพฺพตฺติ ฯ
นิพฺพตฺตญฺจฺฉานเณ ชานุมตฺเตน โอิธฺนา ทิพฺพปุปฺพวสฺสํ วสฺสฺสิ ฯ อิทานิปีสฺส
ชาตทิวเส เจว อิศ จ อากตฺสฺส ปุปฺพวสฺสวสฺสณฺจ ปณฺณา-
การาภิหารโ จ สตฺตหิ รตเนหิ สกฺกปุรณฺณจ ตสฺเสว กมฺมสฺส
นิตฺสนฺโทติ ฯ

สุธมฺมตฺเถร วตฺถุ ฯ
